

زخم فشاری چیست؟

آسیب وارد شده به قسمتی از پوست که معمولاً در اثر نشستن یا خوابیدن طولانی مدت در یک وضعیت ثابت ایجاد می شود و در ابتدا بصورت قرمزی یا زخم بسیار کوچک دیده می شود.

چه افرادی در معرض ابتلا به زخم فشاری هستند

- ۱- اشخاصی که مدت زمان طولانی در رختخواب یا صندلی چرخدار هستند.
- ۲- کسانی که بدون کمک دیگران قادر به حرکت و تغییر وضعیت بدنشان نیستند مثل: افرادی که در کما هستند یا دچار شکستگی شدید ران شده اند و یا مبتلا به فلج اندام های تحتانی، فلج هر اندام و فلج نیمه بدن هستند.
- ۳- افرادی که کنترل ادرار و مدفوع را ندارند.

محل های مستعد زخم فشاری

غالباً بخش های استخوانی که چربی کمتری برای محافظت دارند و فشار بیشتری به آنها اعمال می شود. مانند: لگن، ستون مهره ها، قسمت تحتانی کمر، شانه ها، آرنج، قوزک پا، لاله گوش، پاشنه پا

نکات اساسی جهت پیشگیری از زخم فشاری

- ۱- پوست روزانه شستشو شود و با حرکات آهسته خشک گردد. از صابون و مواد شیمیایی استفاده نشود.
- ۲- جهت جلوگیری از خشک نشدن پوست بلافاصله پس از حمام یا شستشو از یک کرم مرطوب کننده استفاده شود.

۳- به هنگام قرار گرفتن به پهلو از خوابیدن مستقیم روی استخوان ران پرهیز شود و سنگینی بدن روی قسمت گوشتی ران قرار گیرد.

۴- رطوبت زیاد سبب افزایش احتمال آسیب پذیری پوست می شود این رطوبت ممکن است ناشی از تماس مستقیم با عرق، مدفوع یا ترشحات زخم باشد. بنابراین لباس، ملحفه باید تمیز و خشک باشد.

۵- وضعیت پوست حداقل یکبار در روز از نظر خشکی یا رطوبت زیاد بررسی شود و هر ۲ ساعت یکبار تغییر وضعیت داده شود. در صورت امکان از تشک مواج استفاده گردد.

۶- هنگام جابجایی و کشیدن بیمار روی سطح رختخواب یا صندلی بهتر است سطح بدن فرد از روی رختخواب بلند شود.

۷- زمانی که بیمار به پشت خوابیده یک تشک نرم یا بالشک در زیر ساق پا قرار داده تا زانو و پاشنه پاها بالاتر از سطح بستر قرار بگیرند.

۸- ملحفه عاری از ذرات و مواد زاید، صاف و بدون چین و چروک باشد. ناخن های بیمار کوتاه باشد و از زیور آلات استفاده نگردد.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

زخم فشاری و مراقبتهای لازم

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده

رباب شعبانی - کارشناس پرستاری

تایید کننده

دکتر نگین فاضل زاده حقیقی

(متخصص پوست، مو، زیبایی و لیزر)

منابع

پرستاری داخلی جراحی برونر سوارث ۲۰۲۱

تابستان ۱۴۰۴

EDU-PT-135/B

رژیم غذایی در بیماران مبتلا به زخم فشاری

رژیم غذایی باید پر پروتئین و پرکالری باشد. مثل: انواع گوشت، لبنیات کم چرب، مغزها (گردو، فندق، پسته و...) کم نمک، حبوبات، ماهی، سبزیجات.

غذاهای حاوی ویتامین E، C، کلسیم بیشتر مصرف شود.

غذاهای حاوی ویتامین E: جوانه گندم، تخمه آفتابگردان، ماهی، تخم مرغ.

غذاهای حاوی ویتامین C: مرکبات، انواع فلفل، طالبی، توت فرنگی، جگر

غذاهای حاوی کلسیم: شیر و لبنیات، انواع کلم، گوشتهای کم چرب

نکات مهم در مورد زخم فشاری

در صورتی که زخم فشاری ایجاد شد برای مراقبت از آن به نکات زیر توجه کنید:

۱- هر ماده شیمیایی که برای چشم زیان آور باشد

برای زخم فشاری نیز زیان آوری است.

۲- در تاباندن نور لامپ روی زخم مطلقا اجتناب

کنید چون مصرف اکسیژن ناحیه را به شدت بالا می برد.

۳- برای شستشوی زخم فشاری می توان از سرم

شستشو یا آب شرب استفاده کرد. پماد اکسید دوزنگ را روی نواحی قرمز نشده استفاده نمایید.

این ماده به عنوان محافظ روی پوست نواحی سالم عمل می کند (قبل از بروز زخم).